

**Pan
Piotr Uszok
Prezydent Miasta
Katowice**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 29 grudnia 2010 r. do 25 lutego 2011 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Miasta Katowice, za okres od 1 stycznia 2006 r. do 25 lutego 2011 r. Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym dnia 8 kwietnia 2011 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W latach 2008 - 2010 realizowano zadanie pn. Modernizacja obiektu „SPODEK” w Katowicach. W wyniku kontroli stwierdzono, że:*
 - *w ogłoszeniach i specyfikacjach istotnych warunków zamówienia w latach 2008 - 2009 określono warunek udziału w postępowaniu dotyczący sytuacji ekonomicznej i finansowej w sposób mogący utrudniać uczciwą konkurencję. Zamawiający żądał wykazania na podstawie rachunku zysków i strat za ostatni rok obrotowy, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – za ten okres, przychodu w wysokościach nie mniejszej niż:*
 - *20 mln zł przy zamówieniu na zadanie pn. Zaprojektowanie oraz wykonanie modernizacji instalacji oświetlenia oraz systemu BMS dla Hali Głównej Sportowo – Widowiskowej „SPODEK” w Katowicach” w 2008 r. Przewidywana wartość ww. zamówienia wynosiła 9.831.264 zł netto,*
 - *16 mln zł przy zamówieniu na zadanie pn. Zaprojektowanie oraz wykonanie sieci CCTV wraz z sygnalizacją pożaru oraz dźwiękowym systemem ostrzegawczym w 2009 r. Przewidywana wartość ww. zamówienia wynosiła 8.203.761,24 zł netto.*
- Zgodnie z obowiązującym wówczas przepisem art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), zamawiający nie może określać warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.*

Zgodnie z przepisem art. 7 ust. 1 ustawy zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.

Zadania w zakresie przygotowania ogłoszeń, specyfikacji istotnych warunków zamówienia, przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia należały do komisji przetargowych powołanych Zarządzeniami wewnętrznymi Prezydenta Miasta Katowice Nr 61/2008 z dnia 19 lutego 2008 r. oraz Nr 19/2009 z dnia 21 stycznia 2009 r. Specyfikacje istotnych warunków zamówienia zatwierdził p. Arkadiusz Godlewski – były Wiceprezydent Miasta Katowice.

- w 2009 r. udzielono zamówienia na roboty dodatkowe na kwotę 362.877,24 zł brutto powołując się na art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655), pomimo braku przesłanek do zastosowania tego trybu wymaganych ww. przepisem. Zgodnie z powyższym przepisem Zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki, jeżeli dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze.

Powyższe dotyczyło zamówienia na roboty dodatkowe, w trakcie realizacji zadania inwestycyjnego pn. Zaprojektowanie oraz wykonanie sieci CCTV wraz z sygnalizacją pożaru oraz dźwiękowym systemem ostrzegawczym, w zakresie dostawy, montażu i uruchomienia centrali oddymiających, otwierających okna i drzwi na sygnał z systemu sygnalizacji przeciwpożarowej. Zamawiający uzasadnił udzielenie ww. zamówienia dodatkowego w trybie z wolnej ręki tym, że dostawa i montaż centrali oddymiających przez innego wykonawcę niż wykonawca zamówienia podstawowego spowodowałaby utratę gwarancji na wykonany system. Powyższe nie stanowi jednak dostatecznej podstawy do przyjęcia, że przesłanki udzielenia zamówienia dodatkowego w powyższym trybie zostały spełnione. Charakter ww. robót dodatkowych nie pozwala uznać, że zamówienie to mogło być wykonane tylko przez jednego wykonawcę.

W trakcie kontroli ustalono, że dostawy i montażu centrali oddymiających nie przewidziano na etapie opracowania dokumentacji przetargowej.

Powyższe zamówienie dodatkowe można było przewidzieć już na etapie opracowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia i programu funkcjonalno – użytkowego. Wybrany tryb udzielenia zamówienia z wolnej ręki zaakceptowany został przez p. Arkadiusza Godlewskiego – byłego Wiceprezydenta Miasta Katowice.

Zadania w zakresie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia należały do członków komisji przetargowej powołanej Zarządzeniem Prezydenta Miasta Katowice.

Umowę Nr IN/186/2009 z dnia 7 września 2009 r. na roboty dodatkowe zawarł p. Arkadiusz Godlewski – były Wiceprezydent Miasta Katowice oraz Naczelnik Wydziału Inwestycji Urzędu Miasta Katowice.

- podczas realizacji zamówienia publicznego pn. Zaprojektowanie i zamontowanie stolarki okiennej i drzwiowej wraz z robotami towarzyszącymi w obiekcie „SPODEK” w Katowicach na podstawie umowy Nr IN/80/09 z dnia 27 maja 2009 r. dokonano zmiany postanowień umowy bez zachowania formy pisemnej. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) w związku z art. 77 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.). Przedmiot ww. zamówienia obejmował: wykonanie dokumentacji projektowej wymiany stolarki okiennej i drzwiowej w Hali Widowiskowo – Sportowej „SPODEK”, wykonanie robót budowlanych w zakresie objętym dokumentacją projektową.

W programie funkcjonalno – użytkowym stanowiącym załącznik do specyfikacji istotnych warunków ww. zamówienia ustalono kolor brązowy dla okien, drzwi oraz szyb. W dniu 15 czerwca 2009 r. spisano protokół konieczności, w którym wskazano konieczność dostosowania kolorystyki wymienianej stolarki okiennej i drzwiowej do kolorystyki będącego w fazie projektowania, Międzynarodowego Centrum Kongresowego. Zmiana kolorystyki z koloru brązowego na kolor czarny miała dotyczyć całej stolarki wraz z elementami paneli oraz zmiany koloru szkła anticol – z koloru brązowego na kolor szary (konieczność dopłaty do ceny podstawowej). W dniu 29 czerwca 2009 r. Wydział Inwestycji wystąpił z wnioskiem o odstąpienie od stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych dla zamówienia dotyczącego zmiany koloru stolarki okiennej i drzwiowej oraz przeszkleń w trakcie modernizacji Hali Widowiskowo-Sportowej „SPODEK” w Katowicach, zamówienie poniżej kwoty 14.000,00 euro. Wniosek ten podpisał Naczelnik Wydziału Inwestycji oraz p. Arkadiusz Godlewski – były Wiceprezydent Miasta Katowice. Zgodę na odstąpienie od stosowania przepisów ww. ustawy podpisał Kierownik Biura Zamówień Publicznych. W trakcie kontroli pracownik Wydziału Inwestycji (inspektor nadzoru) wyjaśnił, że Wykonawca rozpoczął montaż stolarki okiennej i drzwiowej w zmienionym kolorze (czarnym) ze szkłem w kolorze szarym już w miesiącu lipcu 2009 r., zgodnie z sugestią Zamawiającego, na własną odpowiedzialność i ryzyko. W dniu 12 sierpnia 2009 r. Wykonawca wystawił fakturę Nr 89/8/2009 na kwotę 1.702.119,60 zł, za zaprojektowanie i zamontowanie stolarki okiennej i drzwiowej. Umowę Nr IN/272/09 na zmianę kolorystyki stolarki okiennej i drzwiowej z koloru brązowego na kolor czarny oraz zmianę przeszkleń z koloru brązowego na kolor szary w Hali Widowiskowo – Sportowej „SPODEK” zawarto dopiero w dniu 22 stycznia 2010 r. na kwotę 65.270,00 zł brutto.

Protokół konieczności z dnia 15 czerwca 2009 r. podpisali pracownicy Wydziału Inwestycji. Umowę Nr IN/272/09 z dnia 22 stycznia 2010 r. podpisali p. Arkadiusz Godlewski – były Wiceprezydent Miasta Katowice oraz Naczelnik Wydziału Inwestycji Urzędu Miasta Katowice. Umowę Nr IN/80/09 z dnia 27 maja 2009 r. podpisali p. Arkadiusz Godlewski – były Wiceprezydent Miasta Katowice oraz Kierownik Referatu ds. Budownictwa w Wydziale Inwestycji Urzędu Miasta Katowice.

- *W 2010 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na prowadzenie miejskiego schroniska dla bezdomnych zwierząt w Katowicach przy ul. Milowickiej 1b w 2011 r. o wartości szacunkowej 196.431,00 euro, podczas którego stwierdzono, że zaniechano przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, określono krótszy niż wymagany termin składania ofert, a także nie żądano od wykonawców wniesienia wadium, pomimo że wartość ww. zamówienia przekraczała kwotę 193.000,00 euro.*

Powyższe było niezgodne z przepisami art. 40 ust. 3, 43 ust. 2 i 45 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) w związku rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (Dz. U. Nr 224, poz. 1795). Naruszenie powyższych przepisów skutkowało unieważnieniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie przepisu art. 93 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z przytoczonym przepisem, zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli postępowanie obciążone jest niemożliwą do usunięcia wadą

uniemożliwiająca zawarcie niepodlegającej unieważnieniu umowy w sprawie zamówienia publicznego. Ponadto Zamawiający naraził się również na ewentualne roszczenie o zwrot uzasadnionych kosztów uczestnictwa w postępowaniu, w szczególności kosztów przygotowania oferty, przysługujące wykonawcy, który złożył ofertę niepodlegającą odrzuceniu, co wynikało z przepisu art. 93 ust. 4 ww. ustawy. Zgodnie z przytoczonym przepisem, w przypadku unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, wykonawcom, którzy złożyli oferty niepodlegające odrzuceniu, przysługuje roszczenie o zwrot uzasadnionych kosztów uczestnictwa w postępowaniu, w szczególności kosztów przygotowania oferty.

Zadania w zakresie przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia należały do komisji przetargowej powołanej Zarządzeniem wewnętrznym Nr 319/2010 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 27 września 2010 r. Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził Zastępca Naczelnika Wydziału Kształtowania Środowiska. Komisja przetargowa na wniosek Kierownika Biura Zamówień Publicznych (z upoważnienia Prezydenta Miasta Katowice) unieważniła ww. postępowanie w dniu 23 listopada 2010 r.

Zadania w zakresie przygotowania ogłoszenia, ustalenia wartości zamówienia należały do pracowników Wydziału Kształtowania Środowiska Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik ww. Wydziału.

- W 2010 r. udzielono zamówienia na prowadzenie miejskiego schroniska dla bezdomnych zwierząt w Katowicach przy ul. Miłowickiej 1b w 2011 r. w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 28 lutego 2011 r. W dniu 31 grudnia 2010 r. zawarto umowę z wybranym wykonawcą, pomimo braku wyegzekwowania zabezpieczenia należytego wykonania umowy w kwocie 3.303,20 zł. Powyższe było wymagane postanowieniami specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz § 7 pkt 5 ww. umowy. Zobowiązano Wykonawcę do wniesienia zabezpieczenia przed podpisaniem umowy. Zabezpieczenie w wymaganej kwocie zostało wniesione dopiero 26 stycznia 2011 r.

Zadania w zakresie przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia należały do komisji przetargowej. Umowę Nr ZP/244/KŚ/10 z dnia 31 grudnia 2010 r. podpisali p. Marcin Krupa – Wiceprezydent Miasta Katowice oraz Naczelnik Wydziału Kształtowania Środowiska Urzędu Miasta Katowice.

- W latach 2009 - 2010 realizowano zamówienie publiczne pn. Modernizacja budynku przy Pl. Wolności 12 a w Katowicach. Umowę Nr IN/44/09 (623/09) z wykonawcą robót budowlanych zawarto 11 marca 2009 r. W umowie ustalono wynagrodzenie w wysokości 17.683.448,04 zł. Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 530.503,44 zł.

W dniu 10 grudnia 2010 r. został zawarty aneks nr 1 do ww. umowy, którym zostało zwiększone wynagrodzenie wykonawcy robót do wysokości 17.996.946,34 zł.

Po zwiększeniu wynagrodzenia nie zwiększono kwoty pozostawionej na zabezpieczenie roszczeń z tytułu gwarancji właściwego usunięcia wad i usterek.

Powyższe było niezgodne z § 11 umowy Nr IN/44/09 (623/09) z 11 marca 2009 r. zawartej z Wykonawcą robót w związku z art. 147 ust. 2, art. 151 ustawy z dnia 29 stycznia 1994 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz.759 z późn. zm.). Zgodnie z postanowieniami umowy ustalono zabezpieczenie w wysokości 3% wynagrodzenia umownego. Łącznie wartość robót wynikająca z umowy Nr IN/44/09 (623/09) oraz aneksu Nr 1/10 zawartego 10 grudnia 2010 r. wynosiła kwotę 17.996.946,34 zł. W związku z tym zabezpieczenie z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania przedmiotu umowy

ustalone w wysokości 3% powinno wynosić kwotę 539.908,39 zł. Wykonawca wniósł zabezpieczenie w wysokości 530.503,44 zł.

Za sprawy związane z zabezpieczeniem wykonania umowy odpowiadał Naczelnik Wydziału Inwestycji, zgodnie z instrukcją stosowania zabezpieczenia należytego wykonania umowy przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta przeprowadzające postępowania o udzielenie zamówienia publicznego stanowiącą załącznik do Zarządzenia wewnętrznego Nr 89/2008 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 7 marca 2008 r.

- W latach 2008 - 2011 realizowano zamówienie publiczne pn. Nadanie długoterminowej międzynarodowej oceny wiarygodności kredytowej (ratingu) Miasta Katowice oraz wykonanie nadzoru nad przyznaną oceną przez okres trzech lat.

Ustalono, że nie dochodzono kary umownej za opóźnienie w realizacji usługi w 2008 r. Zgodnie z § 9 pkt 3 lit. a) umowy z 25 czerwca 2008 r. Wykonawca był zobowiązany do zapłaty kary umownej w wysokości 0,1% wynagrodzenia za każdy dzień opóźnienia wykonania usługi. Obliczona w ten sposób kara umowna powinna wynosić 2.601,04 zł za 41 dni zwłoki w sporządzeniu pisemnego raportu do nadanej oceny ratingowej w 2008 r. Zgodnie z przepisami art. 138 pkt 1 w związku z art. 189 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) zasadą obowiązującą w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego jest ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów.

W trakcie kontroli wysłano pismo do wykonawcy w sprawie nieterminowej realizacji zadania oraz konsekwencji w postaci uiszczenia kary umownej.

Zadania związane z realizacją ww. umowy wykonywali pracownicy Wydziału Działalności Gospodarczej. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Katowice w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych:

- W 2010 r. w przeprowadzonym konkursie o udzielenie dotacji z budżetu miasta Katowice na realizację zadań w zakresie upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki pn. „Szkolenie dzieci i młodzieży w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji” stwierdzono, że przyjęto jako prawidłową ofertę z dnia 17 grudnia 2009 r. złożoną przez Śląskie Towarzystwo Sportowe z siedzibą w Katowicach, pomimo że nie zawierała umów partnerskich lub oświadczeń partnerów biorących udział w realizacji zadania wskazanych w ofercie. Naruszono tym postanowienia rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 264, poz. 2207).

Zadania w zakresie rozpatrywania ofert należały do Komisji Konkursowej powołanej Zarządzeniem Nr 1841 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 16 grudnia 2009 r. Umowę Nr 338/2010 z dnia 15 stycznia 2010 r. podpisali p. Krystyna Siejna – Pierwszy Wiceprezydent Miasta Katowice oraz Naczelnik Wydziału Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Katowice.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Katowice w zakresie rozpatrywania złożonych ofert, stosownie do przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- *W latach 2007 - 2010 pobierano od nabywców nieruchomości zbywanych w drodze bezprzetargowej opłaty z tytułu przygotowania nieruchomości do sprzedaży. Zobowiązano nabywców do ponoszenia kosztów wykonania rzutu kondygnacji budynku, podziału geodezyjnego nieruchomości, wypisu z księgi wieczystej, wykonania wypisu z rejestru gruntu, sporządzenia wyceny nieruchomości. W przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.) nie przewidziano możliwości poboru opłat z ww. tytułu. Zgodnie z przepisami art. 25 ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, co polega na wykonywaniu czynności polegających m.in. na zapewnieniu wyceny tych nieruchomości. Zgodnie z przepisem art. 67 ust. 1 ww. ustawy, cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości. Zgodnie z przepisem art. 67 ust. 3 ww. ustawy, przy sprzedaży nieruchomości w drodze bezprzetargowej cenę nieruchomości ustala się w wysokości nie niższej niż jej wartość. Powyższe stwierdzono w zakresie zbycia piętnastu lokali mieszkalnych na rzecz najemców lokali oraz zbycia udziałów Miasta Katowice w nieruchomości zabudowanej położonej w Katowicach przy ul. 1-go Maja. Powyższe koszty nie były uwzględniane przy ustaleniu ceny nieruchomości. Zadania związane z przygotowaniem i organizacją ww. sprzedaży nieruchomości należały do pracowników Wydziału Gospodarki Mieniem. Nadzór w powyższym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.*
- *W latach 2008 - 2010 w przeprowadzonych postępowaniach na sprzedaż lokali mieszkalnych nr 3 i nr 6 oraz lokalu użytkowego położonych przy ul. Dyrekcyjnej 4 w Katowicach, działki nr 13/16 położonej w Katowicach, Śródmieściu - Załężu przy ul. Gliwickiej oraz nieruchomości położonych w Katowicach Śródmieściu - Załężu przy ul. Opolskiej na działkach nr 83/4, nr 83/6, nr 80 stwierdzono, że:*
 - *w ogłoszeniach o przetargach nie zawarto informacji o skutkach uchylecia się od zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości, co było niezgodne z § 13 pkt 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108 z późn. zm.). Powyższe stwierdzono przy sprzedaży lokali położonych przy ul. Dyrekcyjnej 4 w Katowicach oraz działki o numerze 13/16 położonej w Katowicach Śródmieściu - Załężu przy ul. Gliwickiej,*
 - *nie powiadomiono pisemnie osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości działki o numerze 13/16 położonej w Katowicach, Śródmieściu - Załężu, przy ul. Gliwickiej o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości. Zgodnie z przepisem art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.), organizator*

przetargu jest obowiązany zawiadomić osobę ustaloną jako nabywca nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży lub oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu. Wyznaczony termin nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia. Rozstrzygnięcie przetargu zgodnie z protokołem z przeprowadzenia przetargu ustnego nieograniczonego z dnia 17 listopada 2009 r. nastąpiło w tym samym dniu. W powyższym protokole zawarto zapis zobowiązujący nabywcę do zawarcia umowy sprzedaży, nie później niż w terminie do dnia 18 stycznia 2010 r. Nabywca nieruchomości został ustnie poinformowany o miejscu i terminie zawarcia umowy.

- przy sprzedaży nieruchomości położonych w Katowicach, Śródmieściu - Załężu przy ul. Opolskiej na działkach o numerach 83/4, 83/6, 80 w ogłoszeniach o przetargach nie podano informacji o obciążeniach nieruchomości. Naruszono tym § 16 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2004 r. Nr 207, poz. 2108 z późn. zm.), zgodnie z którym ogłoszenie o przetargu pisemnym nieograniczonym powinno zawierać informacje o obciążeniach nieruchomości.

Powyższych informacji o obciążeniach nieruchomości nie zamieszczono również w protokołach z przeprowadzenia przetargu pisemnego nieograniczonego z dnia 14 stycznia 2010 r. i z dnia 1 maja 2010 r., co było niezgodne z § 10 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia. Zgodnie z przytoczonym przepisem, przewodniczący komisji przetargowej sporządza protokół przeprowadzonego przetargu. Protokół powinien zawierać informacje o obciążeniach nieruchomości. Jak wynika z operatu szacunkowego sporządzonego dla nieruchomości zabudowanej geodezyjnie oznaczonej jako działka nr 80, w dziale III i w dziale IV księgi wieczystej prowadzonej dla ww. nieruchomości widnieją następujące wpisy:

W dziale III: Ciężary i ograniczenia – „Inny wpis – wpisy w języku niemieckim”;

W dziale IV: Hipoteki – „Hipoteka przymusowa zwykła 6,80 (sześć 80/100) PLN. Roszczenie wierzyciel hipoteczny Skarb Państwa Prezydium dzielnicowej rady narodowej w Katowicach – Śródmieście – Załęże”.

Czynności związane z przeprowadzeniem przetargów wykonywały Komisje Przetargowe powołane Zarządzeniami Prezydenta Miasta Katowice.

Zadania związane z gospodarowaniem nieruchomościami komunalnymi, w tym realizacja procedur sprzedaży nieruchomości należały do pracowników Wydziału Gospodarki Mieniem. Nadzór w powyższym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Katowice w zakresie czynności związanych ze zbyciem nieruchomości gminnych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- W latach 2009 - 2010 Miasto Katowice udzieliło dwóch poręczeń, co dotyczyło:
 - poręczenia w kwocie 4.050.000,00 zł dla Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej im. L. Rydygiera w likwidacji w Katowicach – umowa poręczenia z 31 marca 2009 r. oraz
 - poręczenia w kwocie 500.000,00 zł dla Szpitala Miejskiego Murcki w Katowicach – umowa poręczenia z 18 czerwca 2010 r. (podpisana przez jedną ze stron 16 lipca 2010 r.).

Ustalono, iż dane wynikające z umowy poręczenia z 31 marca 2009 r. w zakresie kwoty udzielonego poręczenia z opóźnieniem ujęto w ewidencji księgowej (pozabilansowej) prowadzonej do konta 994-03 tj. pod datą księgowania 30 czerwca 2009 r.

Powyższe naruszyło przepisy art. 20 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zgodnie z którymi do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, a księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Skutkiem zaniechania bieżącego ujęcia wartości poręczenia w wysokości 4.050.000,00 zł w pozabilansowej ewidencji księgowej 2009 r. był brak wykazania powyższej kwoty w sprawozdaniu jednostkowym, a w konsekwencji i zbiorczym Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za I kwartał 2009 r. Powyższe naruszyło § 9 ust. 1, ust. 6 w związku z § 6 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.).

Z kolei, wartość poręczenia udzielonego w 2010 r. w kwocie 500.000,00 zł nie została wykazana w pozycji F3 „wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym” sprawozdania jednostkowego a następnie łącznego Rb -Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za III kwartał 2010 r.

Powyższe naruszyło § 10 ust. 4 w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

Dowód wewnętrzny Nr Pk-843/5 z dnia 28 sierpnia 2009 r. sporządzony został przez Kierownika Referatu Księgowości Budżetu Miasta i zatwierdzony przez Naczelnika Wydziału Budżetu Miasta.

Osobą odpowiedzialną za sporządzanie jednostkowych kwartalnych sprawozdań Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, był pracownik Referatu Księgowości Budżetu Miasta. Nadzór w tym zakresie pełnił Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Katowice w zakresie bieżącego ewidencjonowania zdarzeń dotyczących udzielonych poręczeń oraz w zakresie prawidłowego sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W 2010 r. nieterminowo zapłacono przejęte przez Miasto Katowice w 2009 r. zobowiązania zlikwidowanego SPZOZ Szpitala im. Ludwika Rydygiera w Katowicach z tytułu składek wraz z odsetkami wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych.*

Zgodnie z przepisami art. 35 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), a następnie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających

z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. W sierpniu 2009 r. Miasto Katowice przejęło zaległości szpitala, który z dniem 31 lipca 2009 r. decyzją Wojewody Śląskiego został wykreślony z rejestru zakładów opieki zdrowotnej. Zaległości szpitala, wynosiły 191.386,00 zł, w tym 173.485,00 zł z tytułu należności głównej oraz 17.901,00 zł z tytułu odsetek.

W latach 2009 – 2010 podejmowano bezskuteczne działania o umorzenie ww. zobowiązań, składano wnioski o umorzenie powyższych zaległych składek. Prezes Zarządu PFRON odmówił umorzenia tych zobowiązań w dniu 5 marca 2010 r. Minister Pracy i Polityki Społecznej decyzją z dnia 26 maja 2010 r. utrzymał zaskarżoną decyzję Prezesa Zarządu PFRON w mocy. Zapłaty kwoty 173.485,00 zł dokonano 31 marca 2010 r. Zapłaty odsetek w kwocie 29.950,00 zł dokonano 15 czerwca 2010 r. Opóźnienie w uregulowaniu ww. zobowiązania wyniosło: należność główna 243 dni (od 1 sierpnia 2009 r. do 31 marca 2010 r.), odsetki 319 dni (od 1 sierpnia 2009 r. do 15 czerwca 2010 r.). Powyższe zobowiązanie nie zostało ujęte w księgach urzędu jako zobowiązanie wymagalne.

Pismem nr ZNP.IG.3014-3-24/09 z dnia 31 sierpnia 2009 r., skierowanym do Wydziału Księgowo – Rachunkowego, Naczelnik Wydziału Zdrowia, Nadzoru Właścicielskiego i Przekształceń Własnościowych poinformował, że zapłata przedmiotowego zobowiązania szpitala zostaje wstrzymana do czasu wyjaśnienia sprawy.

Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono, że w 2010 r. nieterminowo uregulowano zobowiązania Urzędu Miasta Katowice wynikające z trzech faktur z tytułu dostawy i usług na łączną kwotę 539.580,76 zł. Naruszono tym przepisy art. 35 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), a następnie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Opóźnienie w regulowaniu ww. faktur wyniosło od 1 do 15 dni. Miasto Katowice nie zapłaciło odsetek za zwłokę z tego tytułu.

Przyczyną nieterminowego uregulowania ww. zobowiązań było zbyt późne przekazanie faktur do Wydziału Księgowo – Rachunkowego przez wydziały merytoryczne, tj. Wydział Działalności Gospodarczej, Wydział Kultury, Wydział Zdrowia, Nadzoru Właścicielskiego i Przekształceń Własnościowych.

Zgodnie z postanowieniami zarządzenia wewnętrznego Nr 111/06 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych w Urzędzie Miasta Katowice” ze zmianami, zatwierdzony przez dysponenta środków dokument, pracownik komórki merytorycznej wpisuje do programu komputerowego „DYSPOONENT”, a następnie bezzwłocznie przekazuje do Wydziału Księgowo-Rachunkowego, co najmniej na 5 dni przed oznaczonym na dokumencie terminem zapłaty. Ponadto zgodnie z ww. zarządzeniem bez względu na rodzaj dowodów - należy zawsze dążyć do tego, aby ich obieg odbywał się najkrótszą i najprostszą drogą. W tym celu należy stosować m. in. następującą zasadę: przekazywać dowody księgowe do Wydziału Księgowo-Rachunkowego, w terminie umożliwiającym dokonanie kontroli formalno-rachunkowej, zapłatę w terminie oraz ujęcie w księgach okresu, którego dotyczą.

Wniosek nr 5

Wzmocnić działania w celu zapewnienia terminowego regulowania zobowiązań Urzędu Miasta Katowice, stosownie do przepisu art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia

27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

- *W obowiązujących przepisach wewnętrznych opisujących przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości nie zawarto informacji o sposobie prowadzenia dziennika oraz w opisie systemu informatycznego, zawierającym wykaz programów, nie zawarto procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz nie określono wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji. Powyższe było wymagane przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b i c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. a także Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).*

Zgodnie z przytoczonymi przepisami, jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące: sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej:

- *wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,*
- *opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji; nie zawarto informacji o stosowaniu dzienników częściowych.*

W trakcie kontroli ustalono, że informacje dotyczące sposobu funkcjonowania programów wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych i systemu ich przetwarzania zawarte były w instrukcji użytkownika programu finansowo – księgowego, która nie była wprowadzona Zarządzeniem Prezydenta Miasta Katowice do przyjętych zasad (polityki) prowadzenia rachunkowości.

Obowiązki w zakresie współudziału w przygotowywaniu zarządzeń wewnętrznych regulujących pracę Wydziału Księgowo – Rachunkowego pełnił Zastępca Naczelnika Wydziału Księgowo – Rachunkowego. Nadzór nad wskazanym pracownikiem pełnił Naczelnik ww. Wydziału.

Wniosek nr 6

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące politykę rachunkowości Urzędu Miasta Katowice o sposób prowadzenia dziennika oraz opis systemu informatycznego, z opisem procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania zawierający opis algorytmów, parametrów, a także wersję oprogramowania i datę rozpoczęcia jego eksploatacji, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

W zakresie przekazania mienia jednostkom organizacyjnym:

- *Zaniechano przekazania w trwały zarząd na rzecz jednostek budżetowych działających na terenie Miasta Katowice nieruchomości stanowiących własność Miasta Katowice, a będących w posiadaniu tych jednostek, co niezgodne było z przepisem art. 43 ust 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r.*

Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.). W myśl przytoczonego przepisu, trwałą zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną.

Powyższe dotyczy części nieruchomości przekazanych przez Miasto Katowice do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Katowicach, zwanym dalej MOSiR, na podstawie umów użyczenia, tj.: Obiektu Sportowego Podlesianka przy ul. Sołtysiej 25 w Katowicach, Stadionu Miejskiego przy ul. Bukowej 1 w Katowicach, Wielofunkcyjnego Boiska Sportowego przy ul. Grabskiego i przy ul. Księżnej Jadwigi Śląskiej w Katowicach, Ośrodka Rekreacyjno – Wypoczynkowego Bugla przy ul. Żeliwnej w Katowicach, Lodowiska sezonowego przy ul. Kościuszki oraz terenu przy ul. Trzech Stawów pod realizację zadania pn. „Rozbudowa bazy turystycznej Camping 215 w Katowicach”. MOSiR w Katowicach włada ww. nieruchomościami Miasta na podstawie umów użyczenia.

Zadania w zakresie przekazywania nieruchomości w trwałą zarząd należały do pracowników Wydziału Gospodarki Mieniem. Nadzór w powyższym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 7

Podjąć działania zmierzające do uregulowania formy prawnej władania nieruchomościami przez jednostki budżetowe, mając na uwadze przepisy art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) oraz art. 61 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto informuję, że inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili kontrole problemowe w zakresie gospodarki finansowej w jednostkach organizacyjnych Miasta Katowice: w dniach od 21 lutego do 11 marca 2011 r. w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Katowicach oraz w Komunalnym Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach, a także w dniach od 21 do 25 lutego 2011 r. w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Edwarda Abramowskiego w Katowicach. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokołach kontroli, których jeden egzemplarz pozostawiono w jednostkach kontrolowanych. Do kierowników jednostek zostaną wystosowane odrębne wystąpienia pokontrolne.